

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning

I. Almindelige bemærkninger

Siden 1977, hvor både Færøerne/Danmark og UK udvidede fiskeriterritoriet til 200 sømil, har der været uenighed om afgrænsningen i farvandet mellem Færøerne og Skotland, hvor havområdet er mindre end 400 sømil bredt. Parterne har været enige om, at fiskegrænsen skulle fastlægges i overensstemmelse med midtlinieprincippet. I tre områder viste det sig imidlertid, at der ikke var samme opfattelse af, hvordan denne midtlinie skulle beregnes, fordi parterne ikke var enige om visse af de basispunkter og basislinier på kysten, hvorfra afgrænsningen skulle beregnes. I et område mod øst nægtede UK at anerkende de rette færøske basislinier. Mod syd var der uenighed om, hvorvidt visse britiske holme og småøer burde anvendes som basispunkter. Mod sydvest bestred Færøerne/Danmark, at UK kunne benytte klippeskæret Rockall i beregningen af sit fiskeriterritorium, ligesom UK også her nægtede at anerkende de rette færøske basislinier. Herved fremkom tre overlappende områder, »gråzoner«, som begge parter gjorde krav på. Efter at UK i 1997 opgav kravet om et fiskeriterritorium beregnet ud fra Rockall-klippen, er den sydvestlige gråzone blevet reduceret fra ca. 5.000 km² til ca. 80 km². Den østlige gråzone omfatter ca. 200 km², mens den sydlige gråzone dækker et areal på ca. 8.000 km². I de forløbne år har begge parter hævdet deres egne fiskeriregler i disse gråzoner, uden at der er opstået alvorlige episoder.

Hvad angår afgrænsningen af den kontinentale sokkel i området mellem Færøerne og Skotland, hvor havområdet er mindre end 400 sømil bredt, har den grundlæggende uenighed været, hvorvidt grundlaget skulle være de af parterne hævdede fiskerimidtlinier, eller om andre forhold – herunder længden af de modstående kystlinier – skulle lægges til grund ved afgrænsningen. Ved parternes designeringer (den foreløbige arealafgrænsning) af deres respektive sokkelområder har begge parter holdt sig et stykke fra både den færøske og den britiske version af fiskerimidtlinien. Mellem de to designeringer, der angiver det område, inden for hvilket efterforskning og udnyttelse af

havbundsressourcerne kræver tilladelse af vedkommende stats myndigheder, er efterladt en såkaldt »hvid zone« på ca. 41.000 km², hvor ingen af parterne udøver deres myndighed (jurisdiktion), f.eks. udsteder tilladelse til havbundsundersøgelser.

De ressourcer, der er af interesse i forbindelse med en sokkelafgrænsning, er først og fremmest kulbrinter. I det britisk designerede område er man længst fremme med forundersøgelser og borer. I det færøsk designerede område påbegyndte man først i 1994 systematiske seismiske undersøgelser, mens der hidtil ikke er foretaget efterforskningsboringer. Der er gjort betydelige oliefund få sømil sydøst for den færøske fiskerimidtlinie inden for det britisk designerede område.

Der har været ført forhandlinger med UK om afgrænsningen i tre omgange: Først i 1978, derefter i 1984-85, mens de nuværende forhandlinger indledtes i 1990. Forhandlingerne har væsentligst drejet sig om sokkelafgrænsningen, men da forhandlingerne blev bragt til en positiv afslutning, skete det med en kompromisløsning, som omfatter både den kontinentale sokkel og fiskerizonerne.

Kompromisløsningen fastlægger forløbet af sokkelgrænselinien i området mellem Færøerne og Skotland. Mod nordøst er endepunktet for grænselinien det tidligere med Norge aftalte fælles grænsepunkt. Mod sydvest er endepunktet et punkt som ligger 200 sømil fra såvel Færøerne som Skotland. Kompromisløsningen indebærer, at sokkelgrænsen i de områder, hvor de af parterne hævdede fiskerimidtlinier er sammenfaldende, følger denne, at den østlige gråzone tilfalder Færøerne, at den sydvestlige gråzone deles lige over, samt at den sydlige gråzone deles med 15% til Færøerne og 85% til UK.

For så vidt angår afgrænsningen af parternes fiskerizoner indebærer kompromisløsningen, at fiskerigrænsen og sokkelgrænsen er sammenfaldende uden for det område, der udgør den store sydlige gråzone. I de hidtidige gråzoner har begge parter fisket og anvendt deres egne fiskeriregler. EU-fiskere har haft adgang til disse zoner i kraft af den fælles EU-fiskeripo-